

Streszczenie

Co roku Europejski Ranking Innowacyjności (EIS) przedstawia porównawczą ocenę wyników w zakresie badań naukowych i innowacji osiągniętych przez państwa członkowskie UE i wybrane państwa trzecie, a także mocne i słabe strony krajowych systemów badań naukowych i innowacji. Pomaga on zidentyfikować obszary, na których kraje te muszą skoncentrować swoje wysiłki, aby poprawić wyniki w zakresie innowacji.

Sprawozdanie na temat EIS z 2021 r. jest pierwszym opublikowanym sprawozdaniem, w którym zastosowano zmienione ramy pomiaru, w tym nowe wskaźniki dotyczące transformacji cyfrowej i zrównoważonych innowacji. Wszystkie wyniki dla UE dotyczą obecnych 27 państw członkowskich. Większość danych wykorzystanych w tym sprawozdaniu nie jest wystarczająco aktualna, aby odzwierciedlić skutki pandemii COVID-19.

Wyniki w zakresie innowacji wciąż się poprawiają, zarówno dla UE traktowanej jako całość, jak i dla poszczególnych państw członkowskich

Od 2014 r. wyniki UE w dziedzinie innowacji poprawiły się średnio o 12,5 punktów procentowych, w szczególności ze względu na znaczną poprawę wyników w przypadku następujących wskaźników: nasycenie łączami szerokopasmowymi, nakłady ponoszone przez *venture capital* oraz wspólne międzynarodowe publikacje naukowe. Od 2014 r. wyniki w zakresie innowacji poprawiły się we wszystkich państwach członkowskich UE. Największy wzrost odnotowano na Cyprze, w Estonii, Grecji, we Włoszech i na Litwie. W 2021 r. w UE nadal postępował proces konwergencji, polegający na tym, że kraje o słabszych wynikach rozwijają się szybciej niż kraje osiągające lepsze wyniki.

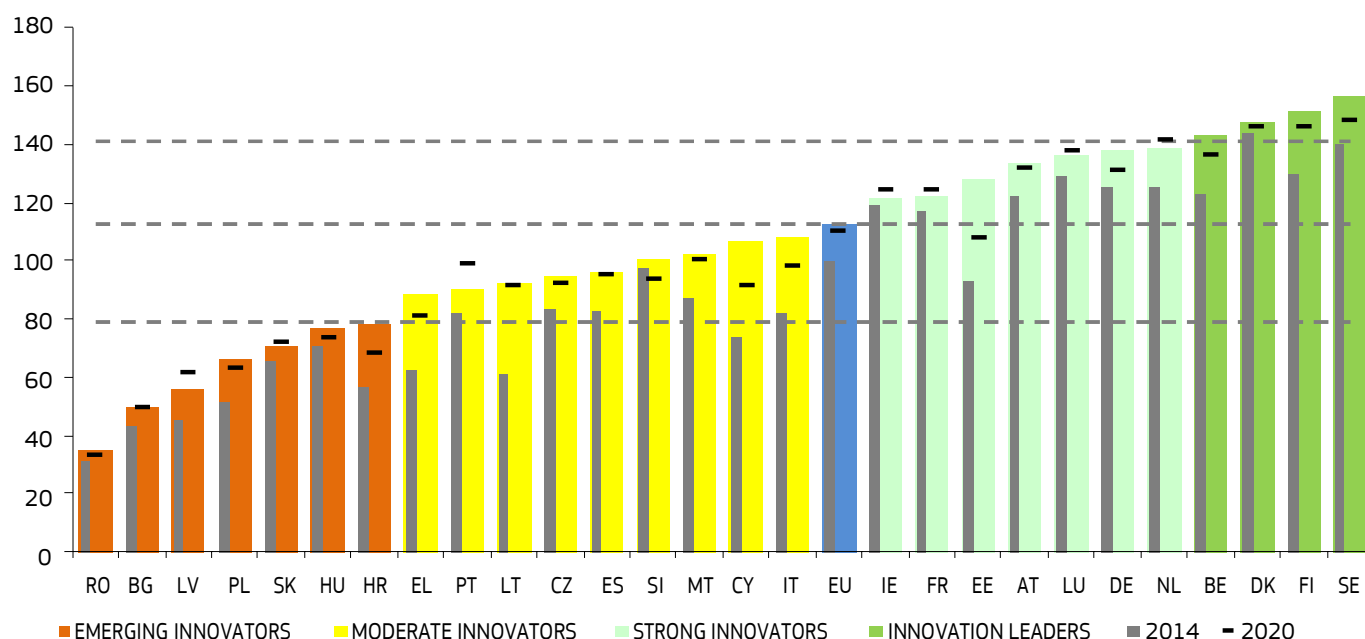
W 2021 r. – w porównaniu z rokiem 2020 – wyniki poprawiły się w 20 państwach członkowskich, w szczególności na Cyprze i w Estonii, natomiast w siedmiu państwach członkowskich, w tym we Francji, w Irlandii, na Łotwie, w Luksemburgu, w Niemczech, w Portugalii i na Słowacji, wyniki pogorszyły się.

Państwa członkowskie są klasyfikowane w oparciu o średnią wyników i zaliczane do jednej z czterech grup

W oparciu o średnią wyników obliczoną na podstawie zbiorczego wskaźnika – sumarycznego wskaźnika innowacyjności – państwa członkowskie podzielono na cztery grupy (**Wykres 1**). W tegorocznej edycji skorygowano wartości progowe służące do podziału na grupy według wyników i zmieniono nazwę jednej z tych grup, co uniemożliwia porównanie z grupami ustalonymi w poprzednich sprawozdaniach na temat EIS.

Belgia, Dania, Finlandia i Szwecja to liderzy innowacji (ang. *Innovation Leaders*), których wyniki w zakresie innowacji są zdecydowanie powyżej średniej UE. Austria, Estonia, Francja, Niemcy, Irlandia, Luksemburg i Niemcy to silni innowatorzy (ang. *Strong Innovators*) o wynikach powyżej średniej UE. Wyniki Cypru, Czech, Grecji, Włoch, Litwy, Malty, Portugalii, Słowenii i Hiszpanii plasują się poniżej średniej UE. Państwa te zaliczono zatem do grupy umiarkowanych innowatorów (ang. *Moderate Innovators*). Bułgaria, Chorwacja, Węgry, Łotwa, Polska, Rumunia i Słowacja to początkujący innowatorzy (ang. *Emerging Innovators*), których wyniki są znacznie niższe od średniej UE.

Wykres 1: Ogólne wyniki państw członkowskich UE w zakresie systemów innowacji

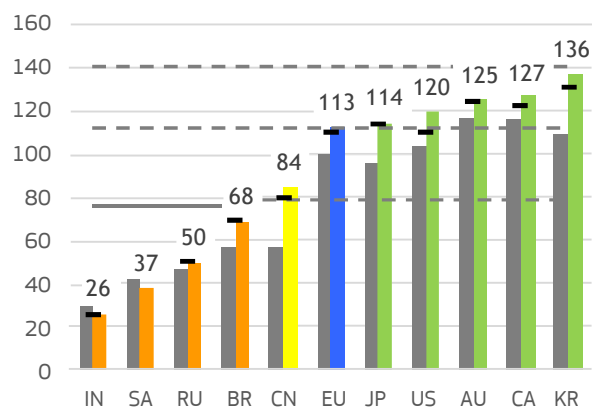
Kolorowe słupki obrazują wyniki poszczególnych krajów w 2021 r. w stosunku do wyników UE w 2014 r., obliczone na podstawie najbardziej aktualnych danych dla 32 wskaźników. Horyzontalne kreski przedstawiają – na podstawie najnowszych dostępnych danych – wyniki w 2020 r. w porównaniu z wynikami UE w 2014 r. Szare słupki obrazują wyniki poszczególnych krajów w 2014 r. w porównaniu z wynikami UE w 2014 r. W odniesieniu do wszystkich lat zastosowano tę samą metodę pomiarów. Linie przerywane oznaczają wartości progowe służące do podziału na poszczególne grupy, przy czym wartości progowe wynoszące 70 %, 100 % i 125 % zostały skorygowane w górę w celu odzwierciedlenia wzrostu wydajności w UE w latach 2014–2021.

Na poziomie globalnym zmniejszyła się różnica między wynikami osiągniętymi przez UE a wynikami osiągniętymi przez jej dwóch światowych konkurentów: Australię i Kanadę

W ujęciu globalnym UE ma przewagę nad Brazylią, Chinami, Indiami, Rosją i Republiką Południowej Afryki, ale ma gorsze wyniki niż Australia, Kanada, Japonia, Korea Południowa i Stany Zjednoczone (Wykres 2). W latach 2014–2021 UE poprawiła swoją względną pozycję wobec sześciu światowych konkurentów: zmniejszył się dystans, jaki UE traci względem Australii i Kanady, wzrosła natomiast jej przewaga nad Brazylią, Indiami, Rosją i Republiką Południowej Afryki. Względna pozycja UE pogorszyła się wobec czterech światowych konkurentów: zwiększył się dystans, jaki UE traci względem Japonii, Korei Południowej i Stanów Zjednoczonych, i zmalała jej przewaga nad Chinami.

W 2021 r. – w porównaniu z rokiem 2020 – zmniejszył się dystans, jaki UE traci względem Australii i Japonii, ale Kanada, Korea Południowa i Stany Zjednoczone zdołały zwiększyć swoją przewagę.

Wykres 2: Wyniki na świecie

Kolorowe słupki obrazują wyniki w 2021 r. w porównaniu z wynikami UE w 2014 r. Horyzontalne kreski obrazują wyniki poszczególnych krajów w 2020 r. w porównaniu z wynikami UE w 2014 r. Szare słupki obrazują wyniki w 2014 r. w porównaniu z wynikami UE w 2014 r. W odniesieniu do wszystkich lat zastosowano tę samą metodę pomiarów. Linie przerywane oznaczają wartości progowe między poszczególnymi grupami, przy czym wartości progowe wynoszące 70 %, 100 % i 125 % zostały skorygowane w górę w celu odzwierciedlenia wzrostu wydajności w UE w latach 2014–2021.

Zmiana ram pomiaru

Nowe kierunki rozwoju w polityce i kwestie metodologiczne związane z ramami pomiaru sprawiły, że konieczny był przegląd EIS i jego regionalnego odpowiednika, tj. Rankingu Innowacyjności Regionów (RIS). Proces przeglądu obejmował szereg sprawozdań i wirtualnych warsztatów, mających na celu wprowadzenie poprawek do metodyki opracowywania istniejących wskaźników, ponowny podział na poszczególne grupy krajów oraz określenie dodatkowych wymiarów i wskaźników innowacyjności, które należy włączyć do EIS. Wyniki procesu przeglądu wdrożono w ramach tegorocznej edycji Europejskiego Rankingu Innowacyjności i Rankingu Innowacyjności Regionów. W związku z tym wyniki tegorocznej edycji nie są porównywalne z wynikami poprzednich edycji EIS.

Na potrzeby tegorocznego sprawozdania wprowadzono również dodatkowe wskaźniki do zestawu wskaźników kontekstowych. Pierwszy zestaw siedmiu wskaźników przedstawia procentowy udział różnych rodzajów innowacyjnych i nieinnowacyjnych przedsiębiorstw. Opracowano go z wykorzystaniem danych z badania wspólnotowego na temat innowacji dotyczących przedsiębiorstw. Drugi zestaw obejmuje trzy wskaźniki służące do pomiaru wyników w zakresie wskaźników dotyczących zmiany klimatu.

Nowe ramy pomiaru służące do sporządzenia Europejskiego Rankingu Innowacyjności rozróżniają cztery główne rodzaje działalności, uwzględniając 12 wymiarów innowacji, co łącznie przekłada się na 32 różne wskaźniki. „Warunki ramowe” obejmują główne czynniki umożliwiające innowacje, które pozostają poza kontrolą przedsiębiorstw, i uwzględniają trzy wymiary innowacji: zasoby ludzkie, atrakcyjne systemy badawcze i transformację cyfrową. „Inwestycje” oznaczają publiczne i prywatne inwestycje w badania naukowe i innowacje i uwzględniają trzy wymiary: finansowanie i wsparcie, inwestycje przedsiębiorstw oraz wykorzystanie technologii informacyjnych. „Działania innowacyjne” odzwierciedlają wysiłki w zakresie innowacji na poziomie przedsiębiorstw, ujęte w trzech wymiarach innowacji: innowatorzy, powiązania i aktywa intelektualne. „Wpływ” obejmuje skutki działań przedsiębiorstw w zakresie innowacji w trzech wymiarach innowacji: wpływ na poziom zatrudnienia, wpływ na wielkość sprzedaży i wpływ na zrównoważenie środowiskowe.

